

نسیم اعتمادی / شهروند

کرونا خسرو سینایی را ربود

مرثیه گمشده

حـ لوریس چکناواریان؛ خیلی سخت است صحبت از دوستی که بیش از ۶۰ سال خاطره مشترک داشتیم

📍 **بولاد امین** ... و داستان خسرو سینایی به پایان رسید. داستان یک عمر جهد و تلاش در مسیر هنر و فرهنگ در تمام این سال‌ها. دیروز نقطه پایان تمام این مبارزات بود. ساعت‌ها

راه‌شان را می‌روند اما دیگر سینایی نیست که بر عمر هندرفته در این سال‌ها حسرت بخورد و بگوید که بعد از ۵۲ سال توقع دارم از تجربیاتی که طی این سال‌ها کسب کرده‌ام، در ساختن فیلمی استفاده کنم که کمی بوده‌جه بیشتری نسبت به بقیه نیاز دارد، جوان تازه‌کار نیستم که فیلم یک ریعه بسازم و دلم خوش باشد. این را نمی‌خواهم بیش از ۱۰ فیلم ساخته‌ام و الان دیگر

نمی‌توام به خاطر اینکه فیلم ساخته باشم بروم در توافق کسی بنشینم.»

دیروز کرونا خسرو سینایی را از ما ربود. کارگردان، فیلمنامه‌نویس، نوازنده، نقاش، مستندساز، آهنگساز و در معنای کلی کلمه یک هنرمند تمام و کمال و چندوجهی -که سرشار از ایده بود و البته ملامال از گلابه. به اینکه دیگر نمی‌توانست کار کند شاکلی بود: «اگر من فیلمساز هستم، بگذارید کارم را بکنم. آدم بنده هیچ چیز نباشد جز خداوند، من بنده فیلمسازی نیستم ولی فیلمسازی را با عشق دنبال و سعی کردم حرمت آن را حفظ کنم اما آنجا که یک نفر -که معلوم نیست از کجا آمد- بگوید بغروش بساز تا اگران خوب بدیهم، دیگر جای من نیست.»

خسرو سینایی این گلابه‌ها را همین چند ماه پیش به «شهروند» گفته بود؛ گفته‌هایی که حالا دیگر خاطره شده‌اند و خسرو دیگر واقعا نیست. مردی که همکارانش همه با عشقی عمیق او ریادمی‌کردند و می‌کنند.

حالا نوشتن از خسرو سینایی سخت‌ترین کار دنیااست. همان‌طور که قاسم قلی پور، تهیه‌کننده و فیلمبرداری که یکی از همکاری‌های خوش‌یمن و خوش‌فرجام سینایی با او بود، با بغضی سنگین در گلوبه «شهروند» گفت: «برایم سخن‌گفتن از خسرو سینایی سخت‌ترین کار دنیااست. خسرو سینایی را فقط می‌توان با خود خسرو مقایسه کرد و حسرت نبودن او را خورد.»

آتش داشتند. هنرمندی که از رشته‌های هنری دیگری بی‌اطلاع باشد، هنرمند نیست، چون رشته‌های هنری همه از یک خانواده هستند و با هم ارتباط دارند و بدون غور در تمام ایرده‌آن الهام کامل هنری پیش نمی‌آید. این جامع‌بودن و چندوجهی‌بودن که گفتم ریشه تاریخی هم دارد، تا نسل ما هم وجود داشت، اما حالا به نظر می‌رسد کمرنگ شده است. من خودم مثلا نقاشی هم می‌کنم، شعر هم می‌گویم- که چند کتابم همین چند هفته دیگر منتشر خواهد شد و خیلی کارهای دیگر. این را به این دلیل می‌گویم که یک هنرمند، یک موزیسین، یک شاعر، اگر یا هنرهای دیگر ارتباط نداشته باشد، کامل نیست و بیش از حد معینی نخواهد توانست پیشرفت کند، چون تمام اینها یک خانواده هستند که از هم الهام می‌گیرند. هنرمندان جدید اما این‌گونه نیستند. شاید هم این تک‌بعدی‌بودن از ویژگی‌های دنیای امروز است، اما خسرو سینایی این‌گونه نبود.

•••

لوریس چکناواریان در شماری از فیلم‌های خسرو سینایی به‌عنوان آهنگساز فیلم کار کرده بود. در زمینه تبحر سینایی در موسیقی می‌گوید که «شناخت عمیقی از موسیقی داشت و حتی موسیقی چند تا از بهترین کارهایش مانند عروس آتش و در کوچه‌های عشق را هم خودش ساخته بود.

علاوه بر این، آکاردئون هم خوب می‌زد- که می‌دانید که ساز بسیار سختی است. در موسیقی کلاسیک هم تبحر خوبی داشت و آشنایی خوبی با این نوع موسیقی داشت. البته می‌گویند که در زمینه موسیقی سنتی هم وارد بود، اما چون من خودم چندان آشنایی با موسیقی سنتی ندارم، بیشتر درباره تبحرش در موسیقی کلاسیک تأکید می‌کنم؛ به‌خصوص در سمفونی‌ها و اپراها که تقریبا در حد کارشناسان حرفه‌ای بود.»

•••

... و آخرین حرف‌های لوریس چکناواریان درباره خسرو سینایی: «دوستی ما با خسرو خیلی عمیق بود. همین چندوقت پیش از کرونا هم همدیگر را دیدیم. حالا باورم نمی‌شود که این اتفاق افتاده است. نمی‌دانم چه بگویم. تنها چیزی که درباره اتفاقی که رخ داده، می‌توانم بگویم این است که خیلی خیلی متأسفم. حالا با شرایطی که در آن گرفتار آمده‌ایم و در فرژنپنه هستیم، بیشتر از این ناراحتم که کاری از ما برنمی‌آید که بتوانم جلوی بیکرش خم شوم و دستش را ببوسم. واقعا نمی‌دانم چه کاری می‌توانم در حق دوستم انجام دهم. تأسف می‌خورم و به احترامش خم می‌شوم.»

چکناواریان می‌گوید که «هنوز معلوم نیست چه اتفاقی افتاده. بگذارید کمی بگذرد و جای خالی سینایی مشخص شود، آن‌وقت بهتر خواهیم فهمید که چه آدم بزرگی را از دست داده‌ایم». این غم‌انگیزترین جمله‌ای است که درباره خسرو سینایی می‌توان گفت. سینماگری که در سال ۱۳۱۹ به دنیا آمد و در طول ۸۰ سال زندگی یکی از آنهایی بود که به سهولت می‌توان به او گفت، اعتبار سینما، فیلمسازی با فیلم‌ها و مستندهای درجه یک اجتماعی و تاریخی درخشان از جمله تهران امروز، زنده‌باد، هیولای درون، مرثیه گمشده، در کوچه‌های عشق، یار در خانه، کوچه پاییز، عروس آتش، گفت‌وگو با سایه، مثل یک قصه و جزیره رنگین 📍

یک رویداد فرهنگی خارق‌العاده به کارگردانی میلان کوندرا

میلان کوندرا، نویسنده سرشناس چک که در زمان جنگ سرد و سیطره کمونیسم در چکسلواکی یکی از بی‌شمار نویسنندگان تبعیدی این کشور فرهنگی بود، کتابخانه و آرشیو شخصی خود را به یک کتابخانه در شهر زادگاهش در جمهوری چک اهدا کرد. کوندرای ۹۱ساله که با آثاری چون «بار هستی»، «هممانی خداحافظی»، «زندگی جای دیگر نیست»، «جاودانگی»، «آهستگی»، «هویت»، «جهالت»، « جشن بی‌معنایی» و «وصایای تحریف‌شده»، شناخته می‌شود.

کتابخانه شخصی خود را به کتابخانه عمومی شهری اهدا کرد که کودکی خود را در آن سپری کرده است. این کتابخانه در شهر برنو چک قرار دارد و مسئولش گفته که «کل مجموعه و آرشیو کوندرا در فصل پاییز از آپاتمان کوندرا در پاریس به این کتابخانه منتقل خواهد شد». این مجموعه شامل نسخه‌هایی از کتاب‌های نویسنده به ۶۰ زبان مختلف، نقدها و مقالاتی به قلم یا درباره او و آثارش، عکس‌ها و نقاشی‌های کوندرا می‌شود. لوبومیِر زاورالک، وزیر وقت فرهنگ چک ضمن استقبال از این تصمیم کوندرا، این اقدام را یک «رویداد فرهنگی خارق‌العاده» توصیف کرد.

میلان کوندرا، نویسنده سرشناس چک که در زمان جنگ سرد و سیطره کمونیسم در چکسلواکی یکی از بی‌شمار نویسنندگان تبعیدی این کشور فرهنگی بود، کتابخانه و آرشیو شخصی خود را به یک کتابخانه در شهر زادگاهش در جمهوری چک اهدا کرد. کوندرای ۹۱ساله که با آثاری چون «بار هستی»، «هممانی خداحافظی»، «زندگی جای دیگر نیست»، «جاودانگی»، «آهستگی»، «هویت»، «جهالت»، « جشن بی‌معنایی» و «وصایای تحریف‌شده»، شناخته می‌شود.

کتابخانه شخصی خود را به کتابخانه عمومی شهری اهدا کرد که کودکی خود را در آن سپری کرده است. این کتابخانه در شهر برنو چک قرار دارد و مسئولش گفته که «کل مجموعه و آرشیو کوندرا در فصل پاییز از آپاتمان کوندرا در پاریس به این کتابخانه منتقل خواهد شد». این مجموعه شامل نسخه‌هایی از کتاب‌های نویسنده به ۶۰ زبان مختلف، نقدها و مقالاتی به قلم یا درباره او و آثارش، عکس‌ها و نقاشی‌های کوندرا می‌شود. لوبومیِر زاورالک، وزیر وقت فرهنگ چک ضمن استقبال از این تصمیم کوندرا، این اقدام را یک «رویداد فرهنگی خارق‌العاده» توصیف کرد.

شهاب حسینی در تلویزیون ترکیه

شهاب حسینی که این روزها با جدایی از فریام «بدون همه چیز» خیرساز شده است، در گفت‌وگو با شبکه «تی‌آرتی» ترکیه هدف اصلی‌اش را فیلمسازی و تهیه‌کنندگی در آمریکا عنوان کرد. این بازیگر که در سه فیلم «درباره الی»، «جدایی نادر از سیمین» و «فروشنده» با اصغر فرهادی همکاری کرده، رابطه‌اش با این فیلمساز را «همیشه بر پایه علاقه و احترام متقابل» عنوان کرد: «همکاری با فرهادی، جزو نقاط عطف کارنامه کاری بازیگران فیلم‌هایش است. من فکر می‌کنم این همکاری از ذهن هیچ‌یک از ما تا پایان عمرمان پاک نخواهد شد. اصغر فرهادی موفق می‌شود قبل از اینکه فیلمش را جلوی دوربین ببرد، جهان فیلمش را خلق کند و هرکسی را در جای خودش در آن جهان قرار دهد و تمام اعضای تیمش را به این باور برساند که زندگی نرمال و معمولی خودشان را فراموش کنند». حسینی درباره احتمال بازی در هیلوود نیز گفت که هدفش در آمریکا بیشتر فیلمسازی و تهیه‌کنندگی است: «به دنبال جایگاه شخصی برای بازی‌کردن در فیلم خاصی نیستم. اگر اتفاق خاص و خوبی بیفتد، قطعاً خوشحال می‌شوم و استقبال می‌کنم، ولی هدفم براساس کارگردانی و تهیه‌کنندگی متمرکز شده است.»

میلان کوندرا، نویسنده سرشناس چک که در زمان جنگ سرد و سیطره کمونیسم در چکسلواکی یکی از بی‌شمار نویسنندگان تبعیدی این کشور فرهنگی بود، کتابخانه و آرشیو شخصی خود را به یک کتابخانه در شهر زادگاهش در جمهوری چک اهدا کرد. کوندرای ۹۱ساله که با آثاری چون «بار هستی»، «هممانی خداحافظی»، «زندگی جای دیگر نیست»، «جاودانگی»، «آهستگی»، «هویت»، «جهالت»، « جشن بی‌معنایی» و «وصایای تحریف‌شده»، شناخته می‌شود.

📍 روی‌خط‌سینما

• **آلن پارکر** کارگردان معروف بریتانیایی فیلم‌هایی چون «قطار سریع‌السیر نیمه‌شب»، «بازگری مالون» و «امیسی سیبی می‌سوزد» در سن ۷۶ سالگی و پس از یک دوره طولانی بیماری درگذشت. «پارکر» دوبار برای فیلم‌های «قطار سریع‌السیر نیمه‌شب» (۱۹۷۸) و «امیسی سیبی می‌سوزد» (۱۹۸۸) نامزد جایزه اسکار در شاخه بهترین کارگردانی شده بود و ساخت فیلم‌های مهم و موزیکالی از جمله «بازگری مالون»، «شهرت»، «دیوار پینک فلوئید»، «تعهدات» و «اوپتا» را نیز در کارنامه داشت. آخرین ساخته پارکر فیلم «زندگی دیوید گیل» با بازی کوین اسپسی بود که در سال ۲۰۰۳ ساخته شد و به موضوع اعدام می‌پرداخت. 📍

• مراسم بفتا تلویزیونی با اهدای جایزه به سریال‌هایی نظیر «چرنوبیل» و «تاج» و انتخاب بازیگران برتر سریال‌های تلویزیونی برگزار شد. این مراسم به‌عنوان بزرگ‌ترین مراسم اهدای جوایز تلویزیونی پس از شیوع ویروس کرونا، به مدت ۹۰ دقیقه به صورت مجازی برگزار شد. در بفتای تلویزیونی جایزه بهترین مینی سریال به «چرنوبیل» محصول اچ‌بی‌او رسید و این سریال که با «نامزدی از امیداران کسب‌بیشترین جوایز بفتای تلویزیونی بود، توانست سریال‌هایی چون «یک اعتراف»، «فریانی» و «فضیلت‌ها» را پشت‌سر بگذارد. «فلی بگ» و «تاج» نیز که با ۷ نامزدی در موقعیت بالایی جای داشتند، مورد توجه قرار گرفتند. «تاج» عنوان بهترین سریال درام را از آن خود کرد و «فلی بگ» نیز شاهد دریافت جایزه بهترین بازیگر زن نقش کمدی برای بازیگرش شیان کلیفورد بود. جایزه بهترین بازیگر مرد نقش اصلی نیز به جارد هریس برای «چرنوبیل» رسید. «وقتی آنها ما را می‌بینند» از نتفلیکس نیز موفق شد تا عنوان بهترین برنامه بین‌المللی را از آن خود کند. 📍

• **لئوناردودی کاپریو** قصد دارد فعالیت‌هایش را در هالیوود گسترده‌تر کند. هالیوود ریپورتر در این مورد نوشته که کمپانی «اپین وی» که متعلق به این بازیگر است، قصد دارد زمان «جزیره» نوشته آلدوس هاگسلی را به سریال درآورد. «جزیره» درباره روزنامه‌نگاری است که با شکسته‌شدن کشتی در یک جزیره در اقیانوس هند با به خشکی می‌گذارد و در آنجا جامعه‌ای مستقل را کشف می‌کند. این کتاب که آخرین کتاب هاگسلی است و سال ۱۹۶۲ منتشر شده، نقطه‌مقابل دیگر رمان مشهور هاگسلی، «دنیای قشنگ‌نو» است و به آزادی و قدرت بالقوه بشری می‌پردازد. گفتنی است که کمپانی دی کاپریو بیشتر فیلم‌هایی چون «هوانورد»، «شاتر آپلند»، «شب عید»، «گرگ وال استریت» و «بازگشته از گور» را تولید کرده است. 📍

• **فهرست فیلم‌های انتخابی** چهل و پنجمین جشنواره فیلم تورنتو اعلام شد که نکته جالب در این میان تنوع و برابری جنسیتی - نژادی آثار انتخاب شده برای این دوره از جشنواره بود. به گزارش روابط عمومی فستیوال تورنتو نزدیک به نیمی از آثار انتخاب شده در دوره چهل و پنجم ساخته کارگردان‌های زن هستند و از ایران نیز «بندر بند» ساخته منیژه حکمت و «قانون ۱۸۰ درجه» ساخته فریوش صدقی نخستین نمایش جهانی خود را در این رویداد معتبر خواهند داشت. سینماگران صاحب‌نامی مانند توماس وینتربرگ، فردریک وایزمن، اسپایک لی، ویگو مورتسن، ونر برتزوگ، میشل فرانکو، میرانایر، کلنواژو، جیانفرانکو روزی، فرانسوا اوزون، نانومی کاوازه و... در این دوره جشنواره تورنتو حضور دارند که از بیستم تا ام‌اس شهریور در کانادا برگزار خواهد شد. 📍

• **نوزدهمین جشنواره فیلم‌های مستند** کوزوو، موسوم به داکیوفست، از هفدهم تا بیست‌وپنجم مرداد / ۷ تا ۱۵ آگوست برگزار خواهد شد و سه فیلم ایرانی در این رویداد حضور دارند. «امتحان» ساخته سونیا حداد در بخش کوتاه، «سایه‌های بی‌خورشید» ساخته مهرداد اسکویی در بخش حقوق بشر و «کودتای ۳۲» ساخته تقی‌امیرانی در بخش حقیقت‌پهنمایش در خواهند آمد. 📍

• **دو ستاره بین‌المللی سینمای هند**، برای ارزیه توضیحات و بازجویی به خاطر فالوورهای جعلی خود به اداره پلیس احضار شدند. این دو بازیگر به نام‌های دیپیکا پادوکن و پریانکا چوپرا به گفته مقامات اداره پلیس محومایی، بیش از ۴۰ درصد از فالوورهای آکانت اینستاگرام شان جعلی است. گفته شده، پلیس سایبری هندوستان پس از شناسایی چندین شرکت که در زمینه فروش فالوور جعلی فعالیت می‌کردند، ۱۰ سلب‌ریتی مشهور هندی را احضار کرده‌اند که نام این دو بازیگر نیز در میان آنها بوده است. گفتنی است پریانکا چوپرا به میلیون‌ود دیپیکا پادوکن ۵۰ میلیون فالوور در اینستاگرام دارند. 📍

🕒 منهای سینما

• **آلبوم موسیقی «شوق مستور»** مشتمل بر اجرای آوازهایی براساس آواز بیات اصفهان سیدحسین طاهرزاده از خوانندگان شناخته‌شده عهد قاجاری پیش‌روی مخاطبان قرار گرفت. این اثر موسیقایی که توسط موسسه ماهورا، در دسترس شنوندگان قرار گرفته، اولین اثر انفرادی شهاب‌الدین آدین‌مهر پژوهشگر و نوازنده سه‌تار است که در قالب تکنوازی سه‌تار منتشر شده است. این هنرمند نوشته که «بخش عمده آوازهای این اجرا، براساس آواز بیات اصفهان سیدحسین طاهرزاده از برجسته‌ترین خوانندگان اواخر دوره قاجار تدوین و اجرا شده است.» 📍

• **نمایش «الف کاف‌شین»** با کارگردانی روزبه حسینی از امروز در عمارت روبه‌رو اجرامی‌شود. «الف کاف‌شین» از جمله نمایش‌هایی بود که با شیوع ویروس کرونا بعد از چند روز اجراء در اسفندماه متوقف شد و حالا بعد از پنج‌ماه از امروز، دوازدهم مرداد، هم‌زمان با رونمایی از پوستر نمایش هرشب ساعت ۲۱ در عمارت روبه‌رو اجرا می‌شود. سیما شکر، نازنین زنگنه و زهراصحبتی بازیگران این‌نمایش هستند. 📍

🗨 دیالوگ

برزو ارجمند، بازیگر: «دلیل پخش نشدن سریال «کتونی زرنگی» به کارگردانی علی ملاقلی‌پور را نمی‌دانم. این کار که آخرین کار تلویزیونی‌ام است، قرار بود زمستان گذشته روی آنتن شبکه سه برود اما به دلایلی توقیف شد. می‌گویند دلیل توقیف این کار، ضعف کیفی آن است، اما اگر

این سریال ضعیف است، من در طول ۲۵سال فعالیتم خیلی کارهای ضعیف‌تری بازی کرده‌ام که بدون هیچ‌مشکلی به آنتن رسیده‌اند!» 📍

علیرضا تابش، مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی: «هنوز نتوانسته‌ایم ایده «ورود سینما به بازار بورس» را عملی کنیم. سینما در قیاس با سایر هنرها، هنری گران‌است، اما از این ویژگی مهم‌تر آن است که چرخه اقتصاد سینمای ایران، تناسب کافی با این گزانش ندارد. سینمای ایران، نیازمند پشتیبانی از سوی قواعد بازار و ورود به دنیای کسب‌وکار است و بهترین درجه برای این مسأله، فهم صحیح بازار فرهنگ و سینما از سوی مسئولان مالی و سازمان بورس است. در واقع اگرچه تلاش‌های سه‌ساله‌مادر مسیر انتقال این برداشت و فهم به مسئولان بورس و بازار سرمایه ناکام مانده، اما به هر حال این تلاش‌ها به صورت کامل عقیم نمانده و در حال جوانه‌زدن است.» 📍

برزو ارجمند، بازیگر: «دلیل پخش نشدن سریال «کتونی زرنگی» به کارگردانی علی ملاقلی‌پور را نمی‌دانم. این کار که آخرین کار تلویزیونی‌ام است، قرار بود زمستان گذشته روی آنتن شبکه سه برود اما به دلایلی توقیف شد. می‌گویند دلیل توقیف این کار، ضعف کیفی آن است، اما اگر

علیرضا تابش، مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی: «هنوز نتوانسته‌ایم ایده «ورود سینما به بازار بورس» را عملی کنیم. سینما در قیاس با سایر هنرها، هنری گران‌است، اما از این ویژگی مهم‌تر آن است که چرخه اقتصاد سینمای ایران، تناسب کافی با این گزانش ندارد. سینمای ایران، نیازمند پشتیبانی از سوی قواعد بازار و ورود به دنیای کسب‌وکار است و بهترین درجه برای این مسأله، فهم صحیح بازار فرهنگ و سینما از سوی مسئولان مالی و سازمان بورس است. در واقع اگرچه تلاش‌های سه‌ساله‌مادر مسیر انتقال این برداشت و فهم به مسئولان بورس و بازار سرمایه ناکام مانده، اما به هر حال این تلاش‌ها به صورت کامل عقیم نمانده و در حال جوانه‌زدن است.» 📍